

ผลการดำเนินการ

โครงการบริการวิชาการ

ฉบับที่ 2 ประจำปี เดือน มกราคม-มีนาคม 2561

“ผลิตภัณฑ์องค์ความรู้ มุ่งสู่เกษตรกรปลอดภัย
ใส่ใจสุขภาพชุมชน”

ผลการดำเนินงาน

โครงการบริการวิชาการ

ฉบับที่ 2 ประจำปี เดือน มกราคม-มีนาคม 2561

ร่วมสร้างและส่งเสริมสังคม
แห่งการเรียนรู้
เพื่อความสุขของชุมชน

บรรณาธิการ

ผลการดำเนินงานโครงการบริการวิชาการสู่ชุมชน สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และผลการดำเนินงานด้านบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และผลการดำเนินงานด้านบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยฯ แก่ภาคีเครือข่าย นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป

จัดพิมพ์โดย

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
98 หมู่ 8 ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด
จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์ 0 5326 6518
โทรสาร 0 5326 6522

สารจากอธิการบดี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเป็นสถาบันอุดมศึกษาวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภูมิภาคกระจายครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัดภาคเหนือ ประกอบด้วย เชียงใหม่ ลำปาง เชียงราย ตาก และพิษณุโลก มีเป้าหมายมุ่งสู่การเป็น “มหาวิทยาลัยนวัตกรรมเพื่อชุมชน” โดยมีองค์ความรู้ (Knowledge & Knowhow) และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญพร้อมในการปฏิบัติงานวิชาชีพ(Hands-on)ได้จริง แบบบูรณาการศาสตร์จาก 4 คณะ และ 1 วิทยาลัย ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยเทคโนโลยีและสหวิทยาการ ในการตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสังคมนั้น มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพันธกิจด้านการบริการวิชาการอย่างมุ่งมั่น โดยเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ที่เหมาะสมเพื่อถ่ายทอดไปสู่ชุมชนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผ่าน “โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนและภาคอุตสาหกรรม” ต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาศักยภาพประชาชนในท้องถิ่นและภาคอุตสาหกรรมให้มีความพร้อมในการดำรงชีพและมีอาชีพที่มั่นคง ด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เริ่มจากการค้นหาปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของหมู่บ้าน ชุมชนและภาคอุตสาหกรรม ร่วมคิดวิเคราะห์และหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่ต้องการพัฒนา เพราะมหาวิทยาลัยเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความยั่งยืน นอกจากนี้ยังคาดหวังให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำความรู้เชิงวิชาการสมัยใหม่ที่ได้จากการวิจัยไปสนองต่อองค์ความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมไปสู่การต่อยอด เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมในการส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชน ให้มีความรู้ มีอาชีพ มีงานทำ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการพัฒนาคนสู่การพัฒนาชาติให้มีความมั่นคงต่อไปในอนาคต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประพัฒน์ เชื้อไทย

รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สารจากผู้อำนวยการ

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริมงานด้านการบริการวิชาการที่เชื่อมประสานองค์ความรู้ใน ภาควิชาการสู่การปฏิบัติได้จริง ก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่การใช้ประโยชน์ ในภาคอุตสาหกรรม สถานประกอบการ ชุมชน จึงได้กำหนดให้มีการดำเนินงาน โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนและภาคอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสังคมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันใน ภาคอุตสาหกรรม โดยถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สามารถใช้ประโยชน์ทั้งชุมชนและภาค อุตสาหกรรมในเชิงพื้นที่ (Area Based) ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ระหว่าง คณาจารย์ บุคลากร นักศึกษา ภาคประชาชน และภาคอุตสาหกรรม ใน การนำผลงานวิจัยและงานบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยไปตอบสนองต่อความ ต้องการของสังคมชุมชนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมชุมชนและภาค อุตสาหกรรม ทั้งนี้เป้าหมายในการเข้าไปดำเนินงานของโครงการต้องได้ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดกับชุมชนหรือสถานประกอบการ เพื่อ “แก้ไข้ปัญหาและเพิ่ม ขีดความสามารถในการผลิตให้กับชุมชนและภาคอุตสาหกรรม” นำผู้ประกอบการไป สู่ Economic value Impact วัดจาก Gross Domestic Product (GDP) และการ สร้างรายได้ ส่วนผลผลิตที่มหาวิทยาลัยได้รับนั้นคือเกิด Academic value Impact จะสะท้อนการทำงานด้านบริการวิชาการที่เป็นเอกลักษณ์ ที่มหาวิทยาลัยมีความมุ่ง มั่นและพยายามในการเป็น “มหาวิทยาลัยนวัตกรรมเพื่อชุมชน” ของชุมชนอย่าง แท้จริง

นายภฤศพศ์ เพชรบุล

ผู้อำนวยการสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

HESPE Bønner
14 kg 15,-

DANISKE Agurker
2 stk 15,-

สารบัญ

1.

จับกาแฟ

ແລ່ອມ ...ປ່າງຂອນ

2.

ໃສ່ໃຈສຸຂາພາ

ດ້ວຍມັກປລອດສາຣຟິຊ ...ບ້ານໃໝ່ນາແຂມ

3.

ສ້າງເສຣີມ

ເຕີມຣາຍໄດ້ ...ເຫືວວແກ້ວ

4.

ການມີສ່ວນຮ່ວມການຜລິທະແຜຣຣູປ

ສູ່ຄວາມຍິ້ຍິນ ...ສັບປະຣດບ້ານເສຕິຈາ

5.

ສ້າງຊຸມຊົນປລອດກັຍ

ລດໃຊ້ບຸ້ຍເຕມີ ...ບ້ານຫ້ວຍກຣາຍ

นางสาวสุภัทราจิตต์ มะโนสดี

จิบกาแฟ ...แลหอมปางขอน

บริบทของชุมชน

หมู่บ้านปางขอน หมู่ที่ 7 ตำบลห้วยชมภู อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้าที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,400 ช่วง ลักษณะประชากรศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าอาข่า, เย้า, มูเซอและลีซอ

มีจำนวนทั้งสิ้น 657 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 126 ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีอาชีพหลักด้านการเกษตรกรรม ร้อยละ 95 ยึดอาชีพปลูกเมล็ดกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้า มีรายได้หลักคือการค้าจำหน่ายเมล็ดกาแฟ ด้วยชื่อเสียงเมล็ดกาแฟในพื้นที่บ้านปางขอนซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและผู้บริโภค จึงทำให้มีผู้นิยมขึ้นไปท่องเที่ยวและซื้อผลิตภัณฑ์จากชุมชนตลอดทั้งปี โดยเฉพาะบริษัท ร้านค้า และพ่อค้าคนกลางที่ขึ้นมารับซื้อเองทั้งในรูปแบบเมล็ดกาแฟสด และแปรรูปกาแฟสารตามสวนของชาวบ้าน

บ. ปางขอน ม. 7
ต. ห้วยชมภู อ. เมือง จ. เชียงราย

จากการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนโดยแบบกระบวนการมีส่วนร่วมพบว่าคนในชุมชนมีรายได้หลักจากการปลูกและจำหน่ายเมล็ดกาแฟ เมื่อปี พ.ศ. 2551 เกษตรกรบ้านปางขอน สามารถผลิตกาแฟได้ 103 ตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 266 ตัน ปี พ.ศ. 2557 คิดเป็นเงินรายได้กว่า 30 ล้านบาท ทำให้มีรายได้เฉลี่ย 214,000 บาท/ครัวเรือน/ปี จนในปี พ.ศ. 2559 มีรายได้เฉลี่ย 265,487 บาท/ครัวเรือน/ปี จากข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญในการสร้างอาชีพและการเพิ่มรายได้แก่คนในชุมชน จนเกิดการผลักดันให้จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจในรูปแบบต่างๆภายในชุมชนขึ้น แต่กลับพบว่าไม่สามารถดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ ดังนั้นจากการวิเคราะห์ถึงสาเหตุและปัญหาภายในชุมชนเรื่องของอาชีพพร้อมกันนั้น พบข้อมูลว่า ชุมชนยังขาดการรวมกลุ่มอาชีพที่เป็นรูปธรรม

เพราะยังไม่มีประสบการณ์และทักษะ ไม่เข้าใจระบบการทำงานแบบกลุ่ม ไม่มีทักษะด้านวิชาชีพที่นำผลผลิตแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า เครื่องมือและเครื่องจักรต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูง และไม่มีความรู้ด้านการเขียนแผนเพื่อของบประมาณในการสนับสนุนทำกิจกรรมของกลุ่มอาชีพ มีหน่วยงานให้การสนับสนุนเมื่อเสร็จสิ้นโครงการไม่ได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นปัญหาดังกล่าวที่ไม่สามารถทำให้ชาวบ้านได้เห็นผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมได้ ส่งผลกระทบบต่อทัศนคติของชาวบ้านที่มุ่งเน้นปลูกและผลิตเมล็ดกาแฟจำหน่ายเพียงทางเดียว และขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางเท่านั้น ซึ่งเกิดปัญหาตามมาในเรื่องการกำหนดราคาขายที่ไม่เท่ากัน เกิดการแข่งขันกันเองภายในชุมชนจนถึงเกิดการกดราคาขายทางการตลาดจากผู้ซื้อ

การมีส่วนร่วมของชุมชน

คณะทำงานพร้อมด้วยผู้นำชุมชน กลุ่มวิสาหกิจกาแฟบ้านปางขอน องค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยชมภู ได้ทบทวนและปรับสร้างกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย โดยเริ่มจากกำหนดโครงสร้างกลุ่มและกำหนดการทำงานผ่านผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มเป็นหลัก เพื่อให้มีการแบ่งงานที่ได้มอบหมายตามลำดับชั้นงาน และการสร้างแรงจูงใจในกลุ่มชุมชน หลังจากมีการปรับกลยุทธ์ให้ผู้นำกลุ่มมีบทบาท ยังมีการถ่ายทอดให้สมาชิกภายในกลุ่มสามารถแสดงศักยภาพงานที่ตัวเองได้รับมอบหมาย ซึ่งแต่ละหน้าที่มีกิจกรรมให้สมาชิกรับผิดชอบและรายงานให้กลุ่มรับทราบความคืบหน้า นอกจากนี้ยังมีการสร้างกฎระเบียบการทำงานของสมาชิก และสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับองค์กรต่างๆ ภายนอกด้วย

กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

กระบวนการทำงานที่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถแบ่งได้ดังนี้

กระบวนการทำงาน
คณะทำงานตามรูปแบบ PDCA
มีรายละเอียดดังนี้

ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลในปีที่ผ่านมาวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ โดยปรับเปลี่ยนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ จากนั้นคัดเลือกความต้องการเร่งด่วนและวางแผนการทำงานร่วมกับชุมชนและภาคีเครือข่าย

การดำเนินกิจกรรมตามแผนการทำงานที่กำหนดร่วมกันทั้งหมด 4 กิจกรรม ได้แก่ สร้างเทคโนโลยีเครื่องสีกาแฟ และเครื่องคั่วเมล็ดกาแฟ / สร้างบรรจุภัณฑ์แปรรูปเมล็ดกาแฟ และพัฒนาช่องทางจัดจำหน่าย / สร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ผ่านไบโอชาร์จากเปลือกกาแฟ และสร้างกลุ่มออมทรัพย์ของกลุ่มอาชีพและจัดอบรมการทำบัญชีครัวเรือน

ดำเนินการประเมินตรวจสอบร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อในแต่ละกิจกรรมสิ้นสุด

ดำเนินการสรุปบทเรียนจากรายงานผลการดำเนินงานของทุกๆ กิจกรรม ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อดำเนินกิจกรรมต่อไป

การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

หมู่บ้านปางขอนเป็นพื้นที่การเกษตรที่สูง มีการเพาะปลูกกาแฟสายพันธุ์อาราบิก้าที่มีชื่อเสียง จึงเกิดการรวมกลุ่มอาชีพกาแฟปางขอนขึ้นเพื่อลดการตัดราคาขายกันเองภายในชุมชน เมื่อรวมกลุ่มจัดตั้งในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนกลับพบปัญหาว่าไม่สามารถทำให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ เนื่องจากขาดการบริหารจัดการกลุ่มฯ เพราะยังไม่มีประสบการณ์และทักษะ ไม่เข้าใจระบบการทำงานแบบกลุ่ม ไม่มีทักษะด้านวิชาชีพที่จะนำผลผลิตแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า เครื่องมือเครื่องจักรต้องมีการลงทุนค่อนข้างสูง และไม่มีความรู้ในการเขียนแผนเพื่อของบประมาณในการสนับสนุนการทำกิจกรรมของกลุ่มอาชีพ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการไม่ได้รับการติดตามอย่างต่อเนื่อง และไม่สามารถทำให้ชาวบ้านเห็นผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมได้ ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของชาวบ้านที่มุ่งเน้นแต่ปลูกและผลผลิตเมล็ดกาแฟจำหน่ายเพียงอย่างเดียวและขายส่งให้แก่พ่อค้าคนกลางเท่านั้น จึงเกิดปัญหาตามมาในเรื่องการกำหนดราคาขายที่ไม่เท่ากัน เกิดการแข่งขันกันเองภายในชุมชนจนกระทั่งเกิดการตราขายทางการตลาดจากผู้ซื้อ จากผลการทำงานร่วมกันกับคณะทำงานทำให้เกิดผลที่ดีขึ้นดังนี้

การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

- เกิดการรวมตัวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแฟบ้านปางขอน สามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน โดยมีการกำหนดโครงสร้างและข้อบังคับของกลุ่มฯ
- เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มโดยการจัดประชุมวิเคราะห์รูปแบบบรรจุภัณฑ์โลโก้ และเครื่องคั่วเมล็ดกาแฟ เป็นต้น
- เกิดการระดมความคิดเห็นของสมาชิกภายในกลุ่ม สามารถนำผลิตภัณฑ์ใหม่จากเปลือกกาแฟผลิตเป็นถ่านไบโอชาร์

สร้างรายได้เสริมให้แก่กลุ่ม

- สมาชิกได้รับความรู้ในการจัดทำบัญชีครัวเรือน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และนำกลุ่มออมทรัพย์ของวิสาหกิจฯ ชุมชน
- ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

ความรู้ความเชี่ยวชาญ ที่ใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น

จากการที่คณะทำงานได้ลงพื้นที่ เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ได้นำความรู้และความเชี่ยวชาญถ่ายทอดให้แก่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจบ้านปางขอน ชาวบ้าน ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องในหลากหลายศาสตร์ อาทิเช่น อบรมการจัดทำบัญชีครัวเรือน อบรมการสร้างการตลาดและการสร้างแบรนด์ให้ผลิตภัณฑ์ การให้ความรู้เกี่ยวกับถ่านไบโอชาร์ เป็นต้น

การคาดการณ์ จากการเปลี่ยนแปลง

- ☛ เกิดการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาแพบ้านปางขอนเป็นรูปธรรม
- ☛ สมาชิกกลุ่มมีเครื่องสีเมล็ดกาแฟ(กะลา)และเครื่องคั่วเมล็ดกาแฟมีประสิทธิภาพ
- ☛ กลุ่มวิสาหกิจฯมีภาคีเครือข่ายทางการตลาดธุรกิจกาแพภายในจังหวัดเชียงราย
- ☛ เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่มจากนวัตกรรมของผลิตภัณฑ์เปลือกสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่กลุ่มวิสาหกิจฯ
- ☛ เกิดการยอมรับของประชาชนเห็นเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจฯ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เกิดทักษะ เพิ่มความเข้มแข็งกลุ่มสร้างรายได้เสริม จากการพัฒนาด้วยระบบการคิดวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบอันจะนำไปสู่ความต่อเนื่องและยั่งยืน

แนวทางการติดตาม และพัฒนาการ

เกิดความต่อเนื่อง โดยมีการขับเคลื่อนอย่างสม่ำเสมอ มีคณะทำงานเป็นที่ปรึกษาและที่เลี้ยงให้แก่กลุ่มวิสาหกิจฯ เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและก่อให้เกิดการขยายผลจนเป็นที่ยอมรับและรู้จักสามารถดำเนินการบริหารจัดการภายในกลุ่มต่อไป

ผศ.พงศ์ยู่ทอ นวลบุญเรือง

ใส่ใจสุขภาพ ด้วยผักปลอดสารพิษ

บ้านใหม่นาแรม

บริบทของชุมชน

บ้านใหม่นาแฉม หมู่ที่ 7 ตำบลแม่เมาะ เป็นหมู่บ้านที่อพยพมาจากการขยายเหมืองแม่เมาะประกอบด้วยบ้านนาแฉม บ้านท่าประตุน บ้านนาปามี บ้านเมาะหลวง บ้านทางสูง บ้านเวียงสวรรค์ มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 3,500 ครัวเรือน โดยต่อมาได้มีการแยกหมู่บ้านและเปลี่ยนชื่อเป็น “บ้านใหม่นาแฉม” มีประชากรจำนวน 513 ครัวเรือน รวม 1,527 คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และค้าขาย เนื่องจากมีพื้นที่หมู่บ้านเป็นจุดศูนย์กลางของชุมชนและของตำบลแม่เมาะ

บ้านใหม่นาแฉมตั้งอยู่ห่างจากอำเภอแม่เมาะประมาณ 500 เมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 0.8 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีพื้นที่สาธารณประโยชน์ใช้ร่วมกันประมาณ 80 ไร่ สำหรับเพาะปลูกพืชผักสวนครัวปลอดสารพิษของชุมชน และได้รับคัดเลือกให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เนื่องจากพระราชดำริโดยได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน จนประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม

การมีส่วนร่วม

จากที่คณะทำงานได้จัดประชุมเพื่อสอบถามและเก็บข้อมูลกับชาวบ้านถึงปัญหาและความต้องการที่มีอยู่ โบนัส พบประเด็นปัญหาและความต้องการ จึงได้มีการวางแผนจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับชุมชนเพื่อให้เกิดการพัฒนากลุ่มอาชีพในชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ ชุมชนได้เกิดการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ส่งเสริมสุขภาพ ราษฎรในชุมชน สร้างสิ่งแวดล้อมให้สวยงาม และสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละให้ความร่วมมือแก่ผู้นำและหมู่คณะทำหน้าที่อย่างเต็มใจ โดยทุกคนต้องแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม หรือจัดให้มีประชาคมทุก ๆ เดือน ทุกคนมีหน้าที่ดูแลประโยชน์ของชุมชน โดยมีการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาและเพิ่มเติมองค์ความรู้ในแต่ละเรื่องของการผลิตผักปลอดสารพิษของชุมชนร่วมกับนักวิชาการ และส่งเสริมให้ชุมชนลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ด้วยการปลูกพืชผักสวนครัว พร้อมทั้งยกระดับผลิตภัณฑ์ด้วยการจดทะเบียนเป็นสินค้า OTOP

ชุมชนได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาชุมชน โดยต้องร่วมมือกันทำเพื่อให้หมู่บ้านเป็นไปตามที่มุ่งหวัง เกิดการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้างสรรค ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ส่งเสริมสุขภาพ เพื่อบรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาชุมชน

องค์ความรู้สู่ชุมชน

ชาวบ้านในชุมชนได้รับความรู้ ด้านผักไฮโดรโปนิคส์ ผักการค้า โดยเริ่มตั้งแต่ความรู้พื้นฐานจากการคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ การเพาะกล้า การแยกกล้า การขยายพันธุ์ การปลูกและการดูแลรักษา การป้องกัน กำจัดศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยวผลผลิตรวมถึงเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการใช้เชื้อรากำจัดแมลงและโรคพืชโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมศัตรูของผัก ตลอดจนการผลิตเชื้อราใช้เอง การแจกต้นกล้าผักพันธุ์ดี เมล็ดผัก อุปกรณ์ สำหรับเพาะกล้า เพื่อปลูกในแปลงของเกษตรกรเอง และจัดระบบการปลูกผักชนิดต่างๆให้เหมาะสมต่อฤดูกาลเพาะปลูกและตามความต้องการของตลาดได้ ทำให้ผลผลิตที่ได้ สด สะอาด เนื่องจากความใส่ใจทุกกระบวนการ

ผักที่มีคุณภาพต้องเริ่มจาก ดินดี น้ำดี และอากาศดี

ดินดี สมาชิกในกลุ่มได้ร่วมกันคิดค้นสูตรน้ำหมักชีวภาพ โดยใช้มูลสัตว์ หญ้าแห้ง และเศษวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร นำมาคลุกเคล้าเป็นส่วนผสมในดิน ทำให้พืชผักได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโต

น้ำดี ชุมชนมีแหล่งน้ำจากสระน้ำและแท็งก์น้ำขนาดใหญ่ ทำให้สามารถกักเก็บน้ำได้ปริมาณที่เพียงพอต่อการใช้งานตลอดฤดูกาล โดยพืชมีความจำเป็นต้องใช้ในกระบวนการสังเคราะห์แสง

อากาศดี จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศใน อ.แม่มาะพบว่าอากาศเหมาะสมต่อการเพาะปลูกเป็นอย่างมาก

ผลการดำเนินงาน

ด้านอาชีพ ชาวบ้านมีผลผลิตที่ดีขึ้นทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ มีระบบการจัดการผลิตที่ถูกต้องได้มาตรฐาน

ด้านต้นทุน ประหยัดต้นทุน เช่น ค่าแรงงาน เนื่องจากการปลูกผักในระบบนี้ไม่ต้องมีการเตรียมแปลงเพาะปลูกจึงไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายการเตรียมดิน การยกร่อง ค่าปุ๋ย ค่ากำจัดวัชพืชต่าง ๆ และช่วยประหยัดค่าขนส่ง เนื่องจากสามารถเลือกผลิตใกล้แหล่งรับซื้อได้ จึงทำให้มีศักยภาพในเชิงการค้าสูง

ด้านผลผลิต ผลผลิตมีคุณภาพและความสม่ำเสมอมากกว่าการเพาะปลูกในดิน สามารถจัดการและควบคุมสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมต่อพืชที่ปลูกได้ สามารถผลิตได้ต่อเนื่องตลอดทั้งปี เพิ่มรอบการผลิตได้มาก มีอายุสั้น และมีคุณภาพสูง

ด้านฤดูกาล การปลูกผักแบบไฮโดรโปนิคส์ช่วยประหยัดน้ำดีกว่าการปลูกพืชผักในดินไม่น้อยกว่า 10 เท่า ทำให้สามารถปลูกพืชผักได้แม้ฤดูแล้งหรือนอกฤดูกาล

ด้านศัตรูพืช การปลูกพืชผักโดยไม่ใช้ดิน ทำให้พืชไม่มีโรคที่เกิดในดิน ไม่มีวัชพืชมารบกวน ไม่ต้องจัดการดิน และยังสามารถปลูกพืชผักใกล้กันได้อีกด้วย

ด้านรายได้ ผลผลิตต่างๆมีคุณภาพได้มาตรฐานและมีการรับรองมาตรฐานจากทางราชการทำให้สินค้ามีช่องทางจัดจำหน่ายมากขึ้น ทำให้รายได้เพิ่มมากขึ้น

ด้านสาธารณสุข สุขภาพคนในชุมชนดีขึ้น ปริมาณการเจ็บป่วยลดลง อีกทั้งผู้บริโภคได้รับสินค้าที่ปลอดภัย และได้มาตรฐาน

การมีส่วนร่วม ภาครัฐและเครือข่ายจากหลายหน่วยงาน เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา สำนักงานสาธารณสุข การไฟฟ้าฝ่ายผลิต สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง กรมวิชาการเกษตร เทศบาลตำบลแม่เมาะ และกลุ่มสมาชิกโครงการต่างๆของสถาบันวิจัยเทคโนโลยีเกษตร

มาตรฐาน ผ่านการรับรองการผลิตแบบ GAP มาตรฐาน Q และ ออ.

การศึกษา ชุมชนมีความเข้มแข็งในการผลิตผักมาตรฐานปลอดภัยแบบครบวงจร เกิดเป็นชุมชนต้นแบบได้

วิธีการดำเนินโครงการ

การปลูกผักปลอดสารพิษ

- การจัดการระบบการเรียนรู้
- ขอรับรอง GAP
- พัฒนาสู่ระบบมาตรฐาน Q
- พัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์

การปลูกผักเชียงดาและผักพื้นบ้าน

- รูปแบบการผลิตที่เหมาะสม
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์
- พัฒนาสู่ระบบอาหารปลอดภัย
- พัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์

การปลูกผักแบบไฮโดรโปนิคส์

- รูปแบบการผลิตที่เหมาะสม
- ขอรับรอง GAP
- พัฒนาสู่ระบบมาตรฐาน Q
- พัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์

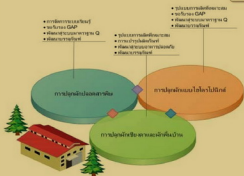
เครื่องมือที่ใช้

- การวิจัยทดลองทางวิทยาศาสตร์
- การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR; Participatory Action Research)
- การจัดการความรู้ร่วมกัน (KM; Knowledge management)
- กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น (เครื่องมือต่างๆ)
- กระบวนการสร้างเวทีเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
- การวิจัยการเรียนรู้การสอน

วิธีการดำเนินงานโครงการ

เครื่องมือที่ใช้

- 1. การประชุมปวงชนชาต
- 2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (PAP, Participatory Action Research)
- 3. การจัดการความรู้ (KM, Knowledge management)
- 4. การประชุมแบบโต้วาที (โต้วาที)
- 5. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (โต้วาที)
- 6. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (โต้วาที)
- 7. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (โต้วาที)

ผศ.นवलศรี จารุพรรณคน

สร้างเสริม... เติมรายได้... เห็ดวอแก้ว

บริบทของชุมชน

บ้านวอแก้ว หมู่ที่ 3 ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของ ตำบลวอแก้ว อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทุ่งผา ทุ่งคูน-แม่ติ้ว วอแก้ว หล่ายทุ่ง ทุ่งหก ทุ่งจัว น้ำจ่า ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีประวัติความเป็นมาแตกต่างกันไป เช่น บ้านวอแก้ว มีข้อสันนิษฐาน ก่อตั้งเมื่อพระนางจามเทวีเสด็จยังเมืองเขลางค์นคร แต่เดิมมีชาวสัวอาศัยตั้งถิ่นฐานับร้อยปี โดยมีหลักฐานเกี่ยวกับวัดพระธาตุป้อมปืดคอยแลและบ่อน้ำที่สร้างในวัดบ้านบก มีการเล่าสืบต่อมา เจ้าแม่จามเทวีเสด็จรบกับพม่าแล้วได้สร้างวอหามในพื้นที่

ตั้งแต่นั้นชาวบ้านเรียกชื่อว่า “บ้านวอ” ต่อมาเรียกเพี้ยนเป็น “บ้านว้อ” ภายหลังเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “บ้านวอแก้ว” เป็นต้น ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้างฉัตรไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 18 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 109,062 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ภูเขา และเนินเขา โดยมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ แม่วงฝิงขวา อุทยานขุนตาส และที่ราบเชิงเขา ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในการทำการเกษตร

การมีส่วนร่วม

จากวิสัยทัศน์ผู้นำชุมชนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาที่มีความต้องการให้ชาวบ้านในชุมชนเกิดการมีส่วนร่วม สร้างความหลากหลายในอาชีพ โดยมีความต้องการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและชุมชนได้มีการจัดเวทีเสวนาเพื่อหาข้อมูลและความต้องการของคนในชุมชน โดยปัญหาที่พบคือ ความไม่ยั่งยืนและขาดความรู้ ซึ่งคณะทำงานมีความตั้งใจจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่สมาชิกในชุมชนเพื่อสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติก่อให้เกิดทักษะจนสามารถผลิตทรัพยากรอาหารได้ด้วยตนเอง โดยจัดประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินกิจกรรม และกำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชน โดยการสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และมีการออมเพื่อให้สามารถพึ่งพิงตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง มั่นคง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับบุคคลและชุมชนอื่น กลุ่มสมาชิกเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในการสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับชุมชน

นอกจากนี้ผู้ดำเนินโครงการและชุมชนยังได้นำเอาข้อเสนอแนะจากการตรวจเยี่ยมและประเมินผลการดำเนินโครงการของผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนร่วมทั้งปัญหาและความต้องการของกลุ่มสมาชิกจากกิจกรรมการประเมินผลและการจัดการความรู้ มาเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการ ในการพัฒนาทักษะและส่งเสริมอาชีพแก่กลุ่มสมาชิกศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการถ่ายทอดความรู้ต่อยอดจากกิจกรรมอาชีพ พร้อมกับเพิ่มการถ่ายทอดความรู้กิจกรรมอาชีพใหม่ ด้วยการขยายฐานกิจกรรมอาชีพเดิม และเพิ่มกิจกรรมอาชีพใหม่ โดยการบูรณาการแต่ละกิจกรรมอาชีพให้เชื่อมโยง เกื้อกูลกันตามแนวความคิดการเกษตรแบบผสมผสาน จากการดำเนินโครงการ พบว่า มีกิจกรรมอาชีพที่สามารถสร้างเป็นอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และมีเงินเก็บออมได้ดังนี้ การผลิตเห็ดครบวงจร แปรรูปและการเพิ่มมูลค่าผลผลิต ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้สามารถเกิดประโยชน์เกื้อกูลกันได้ โดยเริ่มจากวัสดุเหลือใช้จากการเพาะเห็ดนำมาเป็นส่วนผสมในการเลี้ยงไส้เดือน ผลผลิตจากไส้เดือน เช่น ตัวไส้เดือน นำมาเป็นอาหารกบ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้กบกินอาหารได้ดี เจริญเติบโตเร็ว มูลและปัสสาวะของไส้เดือน นำมาผลิตปุ๋ยสำหรับจำหน่าย ส่วนผลผลิตของเห็ด สามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์จากเห็ด จำนวน 3 ชนิด ได้แก่ ข้าวพริกแกงทอดไส้วัวเห็ดนางฟ้า ไส้วัวเห็ดนางฟ้า และเห็ดนางฟ้าแดดเดียว

องค์ความรู้สู่ชุมชน

จากการดำเนินโครงการเรื่องการเพาะเห็ดและการแปรรูป ซึ่งชุมชนได้ประสบปัญหาด้านเทคนิคการเพาะและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยคณะทำงานได้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ได้แก่

การเพาะเห็ด

การผลิตเห็ดแก้ปัญหาเห็ดไม่ออกดอก เนื่องจากปัญหาความแห้งแล้ง แก้ไขโดยปรับเปลี่ยนแผนกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ด้วยการผลิตถุงก่อนเชื้อเห็ดพร้อมเปิดดอกจำหน่าย ซึ่งทำให้กลุ่มสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น

สถานที่และสัตว์รบกวน

ปรับเปลี่ยนแผนพัฒนาสถานที่ผลิตเห็ด เนื่องจากสถานที่เดิมเป็นโครงสร้างไม้ที่ไม่แข็งแรง มีปัญหาชำรุดเกิดความเสียหายต่อสมาชิกที่ใช้สถานที่ เนื่องจากได้รับผลจากพายุในช่วงต้นฤดูฝน มีที่วางถุงก่อนเชื้อเห็ด สำหรับรอให้เส้นใยเห็ดเดินเต็มถุงก่อนนำเข้าโรงเรือนเปิดดอกเห็ด ซึ่งช่วยแก้ปัญหาจากที่ผ่านมามากกว่ากับพื้นที่ทำให้สุขและหมามาทำลายถุงก่อนเชื้อเห็ด และป้องกันฝุ่นละอองที่อยู่กับพื้นที่

การผลิตสื่อ

นักศึกษาค้นคว้าพัฒนาทักษะการเขียนโปรแกรมและการผลิตสื่อ ซึ่งจะช่วยให้มีสื่อทางด้านการผลิตเห็ดครบวงจรไว้เผยแพร่ต่อชุมชนและสังคมต่อไป

การแปรรูป

พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป เห็ดอบแห้ง เห็ดผง ผักกาดเห็ด ผงเห็ดโรยข้าว เห็ดแผ่นปรุงรส การพัฒนาระบบการผลิตและผลิตภัณฑ์แปรรูปเห็ด

วิธีการเพาะเห็ดนางฟ้า

เห็ดนางฟ้าสามารถเจริญเติบโตได้ดีในวัสดุเพาะหลายชนิด เช่น ขี้เลื่อย ฟางสับ หรือขี้ขางโจด แต่วัสดุที่ดีที่สุดคือ ขี้เลื่อยไม่ยางพารา ซึ่งมีวิธีการผลิตก้อนเชื้อดังต่อไปนี้

การทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้าจากขี้เลื่อย

การทำก้อนเชื้อจากขี้เลื่อยไม่ต้องมีกระบวนการหมัก แต่การเลือกหัวเชื้อที่สามารถย่อยขี้เลื่อยเป็นอาหารได้ สำหรับสูตรที่ใช้ เช่น ขี้เลื่อยไม่ยางพารา 100 กก. รำละเอียด 5 กก. แป้งข้าวเจ้าหรือน้ำตาลทราย 1 กก. ดินกลือ 0.2 กก. ปูนขาว 1 กก. ความชื้น 60-70% ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

● -- 1. ใช้ขี้เลื่อยกลางเก่ากลางใหม่จะดีที่สุด หากเป็นขี้เลื่อยใหม่ควรกองทิ้งไว้ 1 สัปดาห์ เนื่องจากขี้เลื่อยใหม่จะสลายธาตุอาหารบางอย่างทำให้เกิดก๊าซแอมโมเนีย ซึ่งเป็นอันตรายต่อเชื้อเห็ด และทำให้เกิดความร้อนในก้อนเชื้อสูงเกินไป แต่ถ้าเป็นขี้เลื่อยเก่าอาจมีการปนของเชื้อโรคหรือเชื้อราชนิดอื่นได้ง่าย อีกทั้งมักไม่ค่อยมีธาตุอาหารสะสม

● -- 2. หลังจากเตรียมสูตรอาหารแล้วให้นำส่วนผสมทั้งหมดไปคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วบรรจุใส่ถุงพลาสติกที่ใช้เพาะเห็ด ซึ่งควรบรรจุให้หมดภายในวันเดียว งดก้อนเชื้อควรมีขนาด 8 ซิต ถึง 1 กก. เมื่ออัดก้อนเชื้อแน่นดีแล้ว ใส่คอขวดพลาสติก อุดด้วยสำลีและปิดด้วยกระดาษ แล้วรัดยางให้แน่น

● -- 3. นำก้อนเชื้อที่ได้ไปนั่งฆ่าเชื้อทันที ใช้เวลาประมาณ 3-4 ชม. นับจากน้ำเดือดแล้วทิ้งไว้ให้เย็น

● -- 4. นำหัวเชื้อเห็ดที่เลี้ยงไว้ในเมล็ดข้าวฟ่าง ใช้ประมาณ 10-20 เมล็ดต่อก้อน เชยลงในก้อนเชื้อที่เย็นแล้ว รีบปิดปากถุงด้วยสำลีและกระดาษทันที สถานที่สำหรับถ่ายหัวเชื้อเห็ดลงก้อนเชื้อต้องสะอาด ลมสงบ วัสดุที่ใช้เชยหัวเชื้อควรทำความสะอาดด้วยแอลกอฮอล์ก่อนทุกครั้ง

● -- 5. นำก้อนเชื้อที่ถ่ายหัวเชื้อเห็ดลงเรียบร้อยแล้วไปเก็บไว้ในโรงบ่มก้อนเชื้อ

การเจริญเติบโตของเห็ดนางฟ้า

1. **อุณหภูมิ** ที่เหมาะสมประมาณ 25 องศาเซลเซียส หากอุณหภูมิต่ำกว่า 15 องศาเซลเซียส หรือสูงกว่า 35 องศาเซลเซียส เห็ดจะไม่ออกดอก และการทำให้อากาศชื้นได้รับอุณหภูมิต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส ในระยะเวลาสั้นๆ หรือได้รับอุณหภูมิต่ำในช่วงเวลากลางคืน ก็จะช่วยชักนำให้การออกดอกของเห็ดดีขึ้น

2. **ความชื้น** เห็ดนางฟ้าเป็นเห็ดที่ต้องการสภาพความชื้นของอากาศค่อนข้างสูง สภาพของโรงเรือนที่เหมาะสม ควรมีความชื้นไม่ต่ำกว่า 80-85 เปอร์เซ็นต์

3. **ปริมาณธาตุอาหารในวัสดุเพาะ** หากเพิ่มอาหารเสริมพวกแอมโมเนียในเตรท จะทำให้ผลผลิตเห็ดนางฟ้าเพิ่มขึ้นประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์

ผลการดำเนินงาน

เสริมองค์ความรู้และความชำนาญ ให้แก่สมาชิกทางด้านการผลิตเห็ดครบวงจร เกิดการประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้ มีเงินออมเพิ่มขึ้น และสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

สร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นฐานทรัพยากรแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ และฝึกอบรมให้กับบุคคล/ชุมชนที่สนใจ

ผลิตภัณฑ์แปรรูป จากเห็ด ได้แก่ สลอบเห็ดนางฟ้า ใส่อัวจิ๋วเห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้าอบแห้ง เห็ดนางฟ้าผง คุกกี้เห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้าแผ่นอบกรอบ

เพิ่มช่องทาง ชุมชนสามารถเพิ่มช่องทางแหล่งจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ เช่น ร้าน OTOP ของอำเภอห้างฉัตร ตลาดภายในชุมชน และออกบูทตามที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเป็นผู้จัด

พึ่งพาตัวเอง ชุมชนมีแหล่งทรัพยากรอาหารที่สมาชิกสามารถผลิตได้ด้วยตนเอง ลดการพึ่งพาจากภายนอก

เกิดประโยชน์ชุมชน ทางด้านการผลิตเห็ดครบวงจร เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคล ชุมชน และหน่วยงานที่เข้าเยี่ยมชม สมาชิกสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้สนใจ ซึ่งทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการมีคุณค่าแก่สังคม

เกิดอาชีพเสริม สร้างรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตและการเป็นวิทยากรและลดค่าใช้จ่าย มีเงินออม

การขยายผลการดำเนินงาน

ชุมชนสามารถบริหารจัดการกลุ่มสมาชิกและ
วิสาหกิจของชุมชน ได้อย่างเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน และ
สามารถพึ่งพาตนเองได้ เพราะมีโครงสร้างการบริหาร
และจัดประชุมเป็นประจำทุกเดือน ทำให้ทราบถึง
ปัญหาและความคืบหน้าในการดำเนินงานได้ตรงตาม
ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ชุมชนเกิดการพัฒนาระบบการผลิตและแปรรูป
จากเห็ด ทำให้สมาชิกสามารถผลิตเห็ดได้อย่างครบ
วงจร จากเดิมที่ไม่มีความรู้ทางด้านนี้ โดยชุมชนเกิดการ
เรียนรู้ สามารถฝึกฝนและปฏิบัติบ่อยครั้งจนเกิดเป็น
ทักษะได้

สถานที่ผลิตเห็ดได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่ง
กิจกรรมของชุมชน เช่น การผลิตเห็ด สถานที่จัดประชุม
เพราะมีโครงสร้างที่แข็งแรงและคงทนต่อสภาพอากาศ

การมีส่วนร่วมการผลิต และแปรรูป...สู่ความยั่งยืน สับปะรดบ้านเสด็จ

บริบทของชุมชน

ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ประกอบไปด้วย 17 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านทรายมูล บ้านจำคำ บ้านทรายทอง บ้านปงอ้อม บ้านเสด็จ บ้านห้วยยาง บ้านห้วยน้ำเค็ม บ้านลูเหนือ บ้านลูใต้ บ้านทรายทองพัฒนา บ้านปงชัย บ้านแม่พัฒนา บ้านทรายมูลพัฒนา บ้านห้วยยางพัฒนา บ้านห้วยหลวงพัฒนา บ้านห้วยเตือพัฒนา และบ้านปงชัยพัฒนา มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 10,779 คน อาชีพหลักของประชาชน ได้แก่ การเกษตรกรรม การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการรับจ้างทั่วไป ตำบลบ้านเสด็จมีการคมนาคมค่อนข้างสะดวก แม้จะมีพื้นที่อยู่ในเขตชนบทแต่ก็มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรตลอดทั้งปีจากระบบชลประทานของเขื่อนกัวลม สำหรับในพื้นที่ตำบลบ้านเสด็จผู้ปลูกสับประเดนิยมปลูกเพื่อส่งขายให้กับโรงงาน โดยใช้พันธุ์ปัตตาเวียเป็นหลัก และมักจะประสบปัญหาสับประเดล้มตายทุกปีทำให้ราคาตกต่ำ ซึ่งจากการที่ผู้ปลูกสับประเดมักประสบปัญหาทำให้เกิดกระบวนการแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาพร้อมกันผ่านโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านชุมชนแบบมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม

การดำเนินงานโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านชุมชนแบบมีส่วนร่วม ผู้ปลูกสับปะรดบ้านเสด็จ เกิดจากการประชุมวางแผนการทำงาน การลงพื้นที่ของคณะทำงานมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานร่วมกับผู้ปลูกสับปะรดและการศึกษาข้อมูลของชุมชน จึงทำให้เกิดการพัฒนาโจทย์ในการแก้ปัญหา และการมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการผ่านประชุมร่วมกันระหว่างคณะทำงานจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาลำปาง ชุมชน และหน่วยงานภาคี โดยได้ดำเนิน

กิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่ม การอบรมเชิงปฏิบัติการ กระบวนการผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสับปะรด การส่งเสริมและยกระดับชุมชนในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (สับปะรดแผ่น) การส่งเสริมและยกระดับชุมชนห่วงโซ่คุณค่ากลุ่มผู้ปลูกสับปะรดเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ปลูกสับปะรดบ้านเสด็จ การส่งเสริมและยกระดับชุมชนในด้านการขอรับรองมาตรฐาน ออ. เพื่อให้ได้มาตรฐานการผลิตที่เหมาะสมและผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพ การผลิตสับปะรดพันธุ์ MD2 ผลสดกระจายตลอดทั้งปี

องค์ความรู้สู่ชุมชน

โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตของหมู่บ้านชุมชนแบบมีส่วนร่วม ผู้ปลูกสับปะรดบ้านเสด็จ มีการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การถ่ายทอดองค์ความรู้ทั้งหมดดังนี้

ค้นหาโจทย์

กลุ่มเป้าหมายเป็นเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด โดยใช้วิธีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำกิจกรรมเพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

อบรมเชิงปฏิบัติการกระบวนการแปรรูปผลิตภัณฑ์

คณะทำงานได้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่กลุ่มแปรรูปสับปะรด ในการแปรรูปสับปะรดกวน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (สับปะรดแผ่น) โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการผลิตเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีความสม่ำเสมอของสีและเนื้อเหนียวสามารถดึงดูดผู้บริโภคได้ การส่งเสริมและยกระดับชุมชนห่วงโซ่คุณค่ากลุ่มผู้ปลูกสับปะรดเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ปลูกสับปะรดบ้านเสด็จคณะทำงานได้จัดกิจกรรมการสร้างตราสินค้าแบบมีส่วนร่วม การบริหารจัดการกลุ่ม การจัดทำบัญชีเกี่ยวกับการผลิต การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเกษตรชุมชน

การผลิตสับปะรดพันธุ์ MD2 ผลสดกระจายตลอดทั้งปี

การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่กลุ่มผู้ปลูกสับปะรดเริ่มต้นจากการวางแผนการผลิตสับปะรดให้มีผลผลิตที่ดี ปริมาณที่ตลาดต้องการวิธีการที่เหมาะสมในการเพาะปลูก รวมถึงการเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยวเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

การพัฒนาศักยภาพกลุ่มและการจัดการกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดบ้านเสด็จ

ได้มีการจัดกิจกรรมแก่ กลุ่มทายาทเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด โดยเริ่มต้นจัดกิจกรรม Focus Group การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชน การสร้างกฎกติการะเบียบของกลุ่ม การศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มผู้ปลูกสับปะรดอื่นๆ การสร้างเสริมศักยภาพการผลิตและการจัดการกลุ่มแบบพึ่งพาตนเองได้โดยการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดทำบัญชี กลไกตลาด เป็นต้น

การส่งเสริมและยกระดับชุมชนในด้านการขอรับรองมาตรฐาน ออ.

คณะทำงานได้ให้การสนับสนุนด้านคำปรึกษาร่วมเกี่ยวกับการส่งเสริมและยกระดับชุมชนในด้านการขอรับรองมาตรฐาน ออ. ด้านการผลิต เพื่อให้การขอรับรองกับหน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

ผลการดำเนินงาน

การแปรรูป

ชุมชนสามารถพัฒนาและต่อยอดสินค้าได้จากการแปรรูปสับประดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ขนมไส้สับประดกวน ผลิตภัณฑ์น้ำสับประดพร้อมดื่ม สับประดแผ่น เป็นต้น

การพัฒนากระบวนการผลิต

ชุมชนได้รับองค์ความรู้ในการพัฒนากระบวนการผลิต อาทิเช่น การพัฒนาองค์ความรู้ในการใช้เครื่องจักรในการแปรรูปสับประด การจัดการกระบวนการผลิตสับประดพันธุ์ MD2 ให้ได้ผลผลิตคุณภาพดี ขนาดมาตรฐาน เป็นที่ต่อองการของตลาด

กระบวนการเรียนรู้

การพัฒนาองค์ความรู้เป็นไปแบบการมีส่วนร่วมที่เน้นให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน ด้านการพัฒนาระบบการผลิต มีการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง มีผลิตภัณฑ์ที่ดี และมีคุณภาพ เกิดประโยชน์ จากการเรียนรู้ร่วมกัน โดยผลงานทางด้านวิชาการ บริการวิชาการ และการวิจัยของมหาวิทยาลัยได้รับการเผยแพร่ มีการบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร และคณะวิศวกรรมศาสตร์

สร้างความยั่งยืน

การดำเนินงานได้รับความร่วมมือจากชุมชน และหน่วยงานภาคีเป็นอย่างดี ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีองค์ความรู้ทางด้านต่างๆ สามารถนำไปเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีอยู่จากกลุ่มสู่รุ่น ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และความยั่งยืน

เพิ่มรายได้

จากการดำเนินงานทำให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยสามารถแปรรูปสับประดเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆมีองค์ความรู้ในการตัดแต่งสับประดผลสดสำหรับการจำหน่าย และสามารถผลิตสับประดพันธุ์ MD2 ได้ตลอดทั้งปี ผลผลิตเหล่านี้ตรงตามความต้องการของตลาดสามารถนำไปจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้นได้ ทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

การขยายผลการดำเนินงาน

เพิ่มมูลค่า

- ----- ใส่น้ำสับปะรดกวนที่ได้รับการพัฒนาให้มีรสชาติ สีสัน กลิ่นหอมหวาน และมีคุณลักษณะน่ารับประทาน มาเพิ่มมูลค่าด้วยวิธีการใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูป ผลิตภัณฑ์ต่างๆ
- ----- น้ำสับปะรดที่ได้รับการพัฒนาทำให้มีสินค้าใหม่ เกิดขึ้นสำหรับการเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้ ชุมชน
- ----- สับปะรดแผ่นที่ได้รับการพัฒนาทำให้มีสินค้า ใหม่เกิดขึ้นสำหรับการเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้ ชุมชน
- ----- สามารถจัดการกระบวนการผลิตสับปะรดพันธุ์ MD2 ให้ได้ผลผลิตดี มีขนาดมาตรฐาน สามารถนำไป จำหน่ายในตลาดที่ใหญ่ขึ้น และเพิ่มมูลค่ามากขึ้น
- ----- เส้นทางทางท่องเที่ยวเกษตรชุมชนสับปะรด ทำให้เกิดการเข้าถึงของบุคคลภายนอกได้มาก ซึ่งจะมี ผลต่อการเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ให้ชุมชน

องค์ความรู้

- ----- สมาชิกที่ผ่านการอบรมสามารถถ่ายทอดองค์ ความรู้แก่สมาชิกที่สนใจได้

ภาคีเครือข่าย

- ----- เกิดการสร้างภาคีและเครือข่ายกับหมู่บ้านที่มี ความสนใจกิจกรรม และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างชุมชน

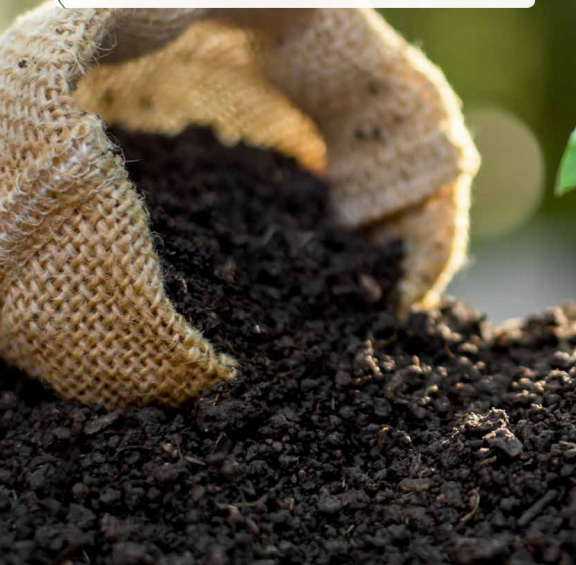

ผศ.ประยงค์ ไสนวน

สร้างชุมชนปลอดภัย

...ลดใช้ปุ๋ยเคมี

บ้านห้วยทราย

บริบทของชุมชน

หมู่บ้านห้วยทรายตั้งอยู่ตำบลแม่ปิ้ง อำเภอพร้าวกิ่ง จังหวัด เชียงใหม่ ห่างจากตัวอำเภอไปทางทิศใต้ประมาณ 21 กิโลเมตร ตาม ทางหลวงหมายเลข 1001 เชียงใหม่ สภาพภูมิประเทศเป็นหมู่บ้านที่มี ภูเขาล้อมรอบ พื้นที่ทำกินส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขา ประชากรส่วนใหญ่เป็นคนที่เมืองดั้งเดิม นับถือศาสนาพุทธ และมีชนเผ่าละหู่ (มุเซอ ร์) นับถือศาสนาคริสต์อยู่ในชุมชนประมาณ 20 ครอบครัว ภายในชุมชน มีวิถีชีวิตเรียบง่าย มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อต่อกัน เป็นชุมชนเกษตรกรรม ที่มีรายได้หลักจากการทำสวนลำไย และมีรายได้เสริมจากการปลูกข้าว ตะไคร้ ไร่ และเก็บสมุนไพรในป่า มีพื้นที่ทำนาเพื่อบริโภคเพียงเล็กน้อย โดยชุมชนมีหัวหน้าคนที่สวายน การเดินทางสะดวก อยู่ท่ามกลาง เส้นทางแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ อาทิเช่น โบราณสถานเก่าแก่

การมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ได้มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพประชาชนในท้องถิ่นให้มีความพร้อมด้านการดำรงชีพที่มั่นคง ด้วยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งชุมชนและหน่วยงานภาคเครือข่ายให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและค้นหาปัญหาที่แท้จริงของหมู่บ้าน พร้อมทั้งเสนอเรื่องที่ต้องการพัฒนาและให้การสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนโครงการ จึงทำให้สามารถพัฒนาและยกระดับชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ตรงตามเป้าหมาย

องค์ความรู้สู่ชุมชน

จากการดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนของหมู่บ้านห้วยทรายสามารถจำแนกองค์ความรู้ได้จำนวน 6 องค์ความรู้ ดังนี้

การกำจัดเนชุนชน

เริ่มจากการดำเนินการประชุมคณะทำงาน ศึกษาความต้องการ และองค์ความรู้ที่มีอยู่ภายในชุมชน มาวิเคราะห์ และจัดทำองค์ความรู้เป็นแผนการปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อใช้ยกระดับชุมชน

การใช้สารเคมีในการเกษตรอย่างเหมาะสม

หมู่บ้านห้วยทรายมีพื้นที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกลำไย โดยมีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดทุกปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเกษตรกรมีการใช้สารเคมีในการผลิตลำไยเพื่อให้ได้คุณภาพ ซึ่งปริมาณการใช้ที่ไม่เหมาะสมอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนในชุมชนได้ มหาวิทยาลัยจึงได้ถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้สารเคมีอย่างเหมาะสมแก่ชุมชน อาทิเช่น การใช้อุปกรณ์

ป้องกันอย่างถูกต้อง การตระหนักถึงผลในการใช้สารเคมีที่ไม่เหมาะสม พร้อมทั้งปลูกจิตสำนึกความรับผิดชอบให้กับเกษตรกรในฐานะผู้เริ่มต้นของห่วงโซ่อาหารผ่านทางแกนนำที่เป็นหมอดินอาสา และเกษตรกรในชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้และรณรงค์ให้เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP)

สร้างอาชีพเสริมในชุมชน

คณะทำงานถ้อยทอดองค์ความรู้ด้านการเพาะเห็ดแก่ชุมชนในพื้นที่ ทำให้สามารถผลิตได้เอง ซึ่งช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน อีกทั้งยังมีการนำวัสดุเหลือใช้มาทำให้เกิดประโยชน์ เกษตรกรได้รับความรู้ด้านพัฒนาการประกอบอาชีพ สร้างรายได้เสริม และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังสามารถนำไปต่อยอดสร้างผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่นๆ เกี่ยวกับเห็ดจนสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้

การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ลมพลพืช

หมู่บ้านห้วยทรายมีวัสดุเหลือใช้จากการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ กิ่งไม้ แต่เดิมกำจัดโดยการเผาทำให้เกิดมลพิษในชุมชน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพชาวบ้าน และเนื่องจากชุมชนมีรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้คณะทำงานได้นำองค์ความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์มาถ่ายทอดให้กับชุมชน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ย และสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับไปผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงเพื่อจำหน่ายในอนาคตได้

การจัดการขยะในชุมชน

ขยะถือเป็นปัญหาที่ยังคงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน เช่น การส่งกลิ่นเน่าเหม็น เป็นแหล่งพาหะนำโรค และเป็นสาเหตุการปนเปื้อนของแม่น้ำ ด้วยเหตุนี้คณะทำงานจึงได้นำองค์ความรู้ทางด้าน การแยกขยะจัดการขยะอย่างถูกสุขาภิบาล เข้ามาส่งเสริมกลุ่มแกนนำชุมชนให้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นคนในชุมชนให้เกิดการมีส่วนร่วมต่อการแก้ไขปัญหาขยะอย่างจริงจัง

บริการจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสม

จากการศึกษาชุมชนพบว่า สิ่งที่ชุมชนยังขาดคือองค์ความรู้ทางด้าน การบริหารจัดการเศรษฐกิจในชุมชน ได้แก่ การวางแผนการผลิตสินค้าทางการเกษตร ปฏิทินการผลิตสินค้าการเกษตรในรอบปี การวางระบบการเงิน และบัญชีครัวเรือน และบัญชีกลุ่ม ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยจึงได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชน ผ่านงานบริการวิชาการและงานวิจัยทางการบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ และเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนได้แก่

- การบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ เช่น ด้านการดำเนินงาน การผลิต การตลาด และเงินทุน ทำให้กลุ่มเกิดการบริหารจัดการที่เป็นระบบชัดเจน โดยเฉพาะด้านการดำเนินงานการผลิตที่เป็นไปอย่างมีระบบ มีผู้รับผิดชอบชัดเจน
- องค์ความรู้ทางด้าน การจัดทำบัญชีครัวเรือน และการจดบันทึกบัญชี

ผลการดำเนินงาน

ลดสารเคมี

เกษตรกรมีความตระหนักถึงผลกระทบของการใช้สารเคมีมากขึ้น โดยชุมชนมีการจัดเก็บสารเคมี ภาชนะบรรจุสารเคมีทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสม รวมถึงการกำจัดที่ไม่ถูกวิธี เช่น การเผา และการฝังรวมกับขยะชุมชนอื่น ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวได้ นอกจากนี้เกษตรกรยังปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้สารเคมีทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

สร้างอาชีพเสริม

ชาวบ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเพาะเห็ด เกิดกลุ่มอาชีพเสริมในการเพาะเห็ดของชุมชน สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว

ลดค่าใช้จ่าย

ชุมชนมีความรู้และทักษะในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และสามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อใช้เอง ซึ่งทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อผลิตภัณฑ์จากภายนอกตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

เพิ่มรายได้

มีการจัดตั้งกลุ่มจัดการขยะในชุมชน สามารถคัดแยกประเภทของขยะได้อย่างถูกต้อง และบริหารจัดการอย่างถูกสุขภิบาล โดยสามารถนำขยะบางประเภทไปจำหน่าย สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

บัญชีการเงิน

ชุมชนสามารถจัดทำบัญชีครัวเรือน วางแผนการผลิตและการเงินได้อย่างเหมาะสม

การขยายผลการดำเนินงาน

ขยายกลุ่มกิจกรรม

- เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของสมาชิก ทำให้เกิดความสนใจในชุมชน ซึ่งมีการเพิ่มจำนวนสมาชิกภายในกลุ่มด้วยการสมัครสมาชิกเพิ่มเติมหรือรวมกลุ่มใหม่

ถ่ายทอดองค์ความรู้

- ชุมชนได้รับความรู้เรื่องการใช้สารเคมีในการเกษตรอย่างเหมาะสม ทำให้เกษตรกรสามารถสร้างผลผลิต โดยปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืช (Good Agricultural Practice : GAP) ซึ่งนำไปสู่การขอรับรองมาตรฐาน GAP ต่อไป
- การอบรมสร้างอาชีพเสริมในชุมชนด้วยการเพาะเห็ด ทำให้มีผลผลิตจำนวนมาก สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้
- ชุมชนสามารถต่อยอดพัฒนาการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงได้
- ต่อยอดการจัดการขยะชุมชน สามารถแปรรูปขยะเป็นสิ่งของต่างๆ
- การพัฒนาองค์ความรู้และการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทำให้พัฒนาศักยภาพของตนเอง มีองค์ความรู้ และสามารถเผยแพร่ให้แก่คนในชุมชน หรือบุคคลที่สนใจได้

เพิ่มมูลค่า

- ผลผลิตของชุมชนได้มาตรฐาน GAP ทำให้มีความน่าเชื่อถือ อีกทั้งสามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้มากขึ้น และนำไปสู่การส่งออกในตลาดที่ใหญ่ขึ้น
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด สามารถเพิ่มมูลค่าของผลผลิต ส่งผลให้ชุมชนมีรายได้มากขึ้น
- การเพิ่มมูลค่าของปุ๋ยอินทรีย์ โดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง ทำให้ชุมชนสามารถจำหน่ายสินค้าได้ในราคาที่สูงขึ้น
- การเพิ่มมูลค่าของขยะ ด้วยการแปรรูปเป็นน้ำหมักชีวภาพ และสิ่งของต่างๆ

เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการจัดการขยะภายในชุมชน สามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่คนในชุมชนคนอื่นๆ ให้มีจิตสำนึก ร่วมกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง ลดปัญหาหมอกควัน ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ และพื้นดิน มีสภาพแวดล้อม และมีสุขภาพที่ดีขึ้น

กองบรรณาธิการ

คณะที่ปรึกษา

1. ผศ.ประพัฒน์	เชื้อไทย
2. นายภาสวรรณ	วัชรดำรงศักดิ์
3. นายภฤตพงศ์	เพชรบุล

กองบรรณาธิการ

1. ผศ.เกรียงไกร	ธารพรศรี
2. ผศ.ยุทธนา	เชาสุเมรุ
3. นางสาวเสงี่ยม	คินดี
4. นางสาวฉัตรฉัตร	มโนพฤกษ์
5. นายวิชณุลักษณ์	คำยอง
6. นางสาวหนึ่งฤทัย	แสงใส
7. นางสาวศิริประภา	วงศ์ชัย
8. นายวรธนพงศ์	เทียนนิมิตร

เรียบเรียงเนื้อหา

1. นายวิชณุลักษณ์	คำยอง
2. นายวรธนพงศ์	เทียนนิมิตร

ป้ายออกแบบศิลป์

1. นางสาวสุธาสิณี	ผู้ต่อสู้

ป้ายภาพ

1. นายพิชณู	พรหมพราย
2. นายจักรรินทร์	ชินสมบัติ
3. นายวีรวิทย์	ณ วรธรรมา

บทความ

1. จิบกาแฟ แลหอมปางซอน	นางสาวสุภัทรจิตต์ มะโนสด
2. ใส่ใจสุขภาพ ด้วยผักปลอดสารพิษ บ้านใหม่นาแรม	ผศ.พงศ์ยุทธ นวลศรี
3. สร้างเสริม เติมรายได้ เห็นตอแก้ว	ผศ.นวลศรี จารุพรรณ
4. การมีส่วนร่วมการผลิตและแปรรูป สู่ความยั่งยืน สับปะรดบ้านเสด็จ	ผศ.พงศ์กร สุรินทร์
5. สร้างชุมชนปลอดภัย สดใช้ปุ๋ยเคมี บ้านห้วยทราย	ผศ.ประยงค์ โสนวน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สถาบันถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน

98 หมู่ 8 ตำบลป่าป้อ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่